

Raadsvoorstel

Onderwerp   Aanvullend krediet Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)-maatregelenpakket
Steller/telnr.   Gerd Boerema / 8998   Bijlagen -0

Registratienummer   390423-2022
Classificatie   ☒ Openbaar ☐ Geheim ☐ Vertrouwelijk (bij gebruik van
persoonsgegevens)

Portefeuillehouder   Broeksma
Langetermijn agenda (LTA)   LTA ja: ☐ Maand   Jaar
Raad   LTA nee: ☒ Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de herziene investeringsbegroting van het HOV-maatregelenpakket Netwerkanalyse vast te stellen en de gewijzigde kosten te bepalen op € 14.886.000,-;
- II. hiermee een aanvullend krediet van € 790.000,- ter beschikking te stellen, waarmee het totaal krediet op € 14.886.000,- komt;
- III. de aan het aanvullende krediet verbonden kapitaalslasten ad. € 32.000,- te dekken uit de bijdrage Extra beleidsmiddelen Bereikbaarheid HOV, deelprogramma Openbaar Vervoer;
- IV. de gemeentebegroting 2022 op deelprogrammaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Met de vaststelling van de nacalculatie/herziening Verkeer en Vervoer 2020 op 21 januari 2021 heeft uw raad voor het laatst het krediet voor HOV-maatregelenpakket vastgesteld. Naast deze vaststelling heeft uw raad het krediet een aantal malen naar beneden bijgesteld vanwege onder meer meevallende aanbestedingen of het slim combineren van projecten/werkzaamheden. Het HOV-maatregelenpakket is een zogenaamde gesloten financiering waarbij binnen het programma kan worden geschoven met budgetten. Over verschuivingen binnen het programma bent u schriftelijk geïnformeerd.

Het busknooppunt UMCG Noord is (bijna) het sluitstuk van het HOV-maatregelenpakket, alleen de aansluiting van de nieuwe bustunnel Hoofdstation op de Stationsweg volgt nog. Helaas hebben we juist bij het project busknooppunt UMCG Noord veel tegenvallers gehad, waardoor er nu sprake is van een kredietoverschrijding. Dit wordt onder meer veroorzaakt door extreem hoge transportkosten, vertraging door lange levertijden van materialen, onvoorziene kabels en leidingen in de ondergrond, vandalisme, indexerings- en corona. Daarnaast heeft het voorgaande ook gezorgd voor veel meer plankosten. Dit alles leidt tot een aanvullende uitgaven van € 790.000,-. Dit raadsvoorstel voorziet in een aanvullend krediet.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de uitvoering van het HOV- maatregelenpakket (Hoogwaardig Openbaar Vervoer), waarvoor u op 27 november 2013 een krediet van € 19.189.000,- ter beschikking heeft gesteld. Daarnaast heeft u op 25 juni 2014 nog een aanvullend krediet van € 150.000,- ter beschikking gesteld voor het geschikt maken van bushaltes waar 25 meter lange bussen gaan halteren. Via de sleutelrapportages, de begroting en de jaarrekening bent u van de voortgang op de hoogte gehouden. Daarnaast bent u op 27 mei 2015 geïnformeerd over een aantal wijzigingen in het betreffende maatregelenpakket.

Op 3 november 2016 heeft u het krediet voor het HOV-maatregelenpakket naar beneden bijgesteld tot € 14.705.000,-. Met de vrijvallende middelen heeft uw raad onder meer de verplaatsing van het busstation van de noordzijde van het Hoofdstation naar de zuidzijde mogelijk gemaakt.

Met de vaststelling van de nacalculatie/herziening Verkeer en Vervoer 2020 op 21 januari 2021 heeft uw raad voor het laatst het krediet voor HOV-maatregelenpakket vastgesteld. Hierbij is het krediet verlaagd met 509 duizend euro, waarmee de huidige omvang van het krediet op € 14.196.000,- kwam. Het HOV-maatregelenpakket is een zogenaamde gesloten financiering waarbij binnen het programma kan worden geschoven met budgetten. Dit raadsvoorstel voorziet in het verhogen van het krediet met € 790.000,- tot € 14.886.000,-.

De realisatie van het busknooppunt UMCG Noord is (bijna) het sluitstuk van het gehele HOV maatregelenpakket. Alleen de aansluiting van nieuwe bustunnel bij het Hoofdstation op de Stationsweg is nog niet uitgevoerd. Dat kan pas op het moment dat de bustunnel is gerealiseerd. Dat zal naar verwachting niet eerder dan in 2026 zijn. Verder zijn de busstroken op de af/opritten A28 bij de Van Ketwich Verschuurlaan nog niet gerealiseerd. De realisatie daarvan is opgenomen in het project Aanpak Ring Zuid en is wel al financieel afgerekend met Rijkswaterstaat.

Tijdens de uitvoering van het project busknooppunt UMCG Noord hebben we te maken gehad met veel tegenvallers waardoor er een aanvullend krediet nodig is, deze blijft passen binnen de destijds beschikbaar gestelde middelen voor kapitaallasten.

Kader

De geactualiseerde netwerkanalyse Regio Groningen-Assen en de daarbij horende HOV-visie is het kader voor dit plan. Uw raad heeft deze visie op 30 oktober 2013 vastgesteld. De uitgevoerde maatregelen zijn ook in lijn met de mobiliteitsvisie.

Argumenten en afwegingen

De HOV-visie bestaat uit een drietal ambitiesniveaus waarbij het huidige maatregelenpakket de ambitiesniveaus 1 en 2 omvatten. Onderdelen van ambitieniveau 3 zijn opgenomen in de nieuwe mobiliteitsvisie of is/wordt uitgevoerd (o.a. nieuw busstation bij het Hoofdstation en Kattenbrug).

Deze ambitiesniveaus omvatten de maatregelen die het mogelijk maken dat de bussen op de drie HOV-assen kunnen rijden, de binnenstad van Groningen kan worden ontlast, de reizigersgroei in de stad kan worden opgevangen en een kwalitatief beter product kan worden aangeboden aan de reiziger.

De onderstaande maatregelen zijn allemaal uitgevoerd:

1. Twee richtingen busverkeer op het Damsterdiep noordzijde; *uit de nadere uitwerking kwam naar voren dat het rijden van bussen op het Damsterdiep noordzijde ruimtelijk niet goed in te passen was. Mede om deze reden is ervoor gekozen om de bussen stad in wel via de noordzijde te laten en de*

bussen stad uit via de zuidzijde voor de ingang parkeergarage Damsterdiep richting de Oostersingel te laten rijden.

2. Aanleg langshalte Stationsweg noordzijde t.h.v. Stadsbalkon en de doorstromingsmaatregelen Stationsweg en Eeldersingel;
3. Aanpassen VRI (verkeersregelininstallatie) en stopstrepen kruising Zaagmuldersbrug;
4. Halte Damsterdiep nabij Oostersluis;
5. Halte aan HOV-as West ter hoogte van Stadspark incl. voetpad naar Peizerweg gecombineerd met een inrit richting de busbaan HOV-as West ten behoeve van de nieuwe busremise;
6. Halte Buitenhof aan Peizerweg ter hoogte van Hunsingolaan;
7. Looproute IKEA-Europaweg opwaarderen;
8. Europapark aanleg plasvoorziening;
9. Aanpassing haltes op langere bussen;
10. Keerlus Ruischerbrug;
11. Afsluiting Herebrug voor autoverkeer; *in plaats van een volledige afsluiting is er voor gekozen om op de Emmabrug en de Herebrug het linksafslaande verkeer uit te sluiten.*
12. VRI Petrus Campersingel-Hanzeplein;
13. Oostersingel doorstroming;
14. Opheffing haltes Meedenpad;
15. Opheffing haltes Oosterstraat en Gelkingestraat;
16. Opwaarderen haltes en uitbreiding DRIS;
17. Toegankelijke haltes; *(bijna) alle 125 HOV haltes zijn toegankelijk gemaakt en voorzien van extra faciliteiten zoalsabri's prullenbakken e.d. indien deze nog niet aanwezig waren.*
18. Opruimen haltes die vanwege vervallen lijn 4 niet meer noodzakelijk zijn;
19. 3 haltes (Lijzijde) in Lewenborg samenvoegen tot 2 haltes;
20. Realisatie bushaltes bij de Gasunie (opritten A7); *deze bushaltes worden bij Aanpak Ring Zuid meegenomen.*
21. Singeldam *(vereenvoudigd met optimalisatie van het kruispunt Kapteinlaan/Van Doeverenplein/Vrydemalaan en het aanbrengen van een tweelicht installatie);*
22. Busknooppunt UMCG Noord;
23. Kolendrift;
24. Doorsteek Kurkstraatje;
25. Halte Groningen Zuid (Noord-Zuid) bovenop viaduct; *het bleek technisch en verkeerskundig niet mogelijk om bushaltes bovenop het viaduct A28 (afrit Ketwich Verschuurlaan) te realiseren. De ruimte blijkt te beperkt. Om deze reden is er voor gekozen om de huidige bushaltes op de opritten toegankelijk en geschikt te maken voor gelede bussen. Dit onderdeel is opgenomen in ARZ.*
26. Opritten Westelijke ringweg geschikt maken voor lijn 15 en materieelritten van en naar de busremise.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Bij alle projectenonderdelen is er een vorm van participatie geweest. Voor de grotere projectenonderdelen zoals het busknooppunt UMCG, de doorstroming Oostersingel en het Damsterdiep is er een intensief participatietraject geweest. Ook waar het verlengen/aanpassen van bushaltes ingrijpende gevolgen voor de direct aanwonenden heeft is dat het geval geweest. Daarnaast is ook de werkgroep Toegankelijk Groningen nadrukkelijk betrokken geweest bij de totstandkoming van de ontwerpen. Uiteraard zijn omwonenden altijd over de werkzaamheden geïnformeerd.

Financiële consequenties

Het busknooppunt UMCG Noord is het sluitstuk van het HOV-maatregelenpakket. Helaas hebben we juist bij dit project veel tegenvallers gehad, waardoor er nu sprake is van een kredietoverschrijding. De natuurstenenbanden komen uit Azië. Ten tijde van de aanbesteding kostte het verschepen van een container zo'n 900 dollar. Het verschepen van de laatste container kostte bijna 15.000 dollar. In totaal zijn er 26 containers verscheept. Door Corona zijn de havens in Azië geruime tijd dicht geweest. Hierdoor zijn de natuurstenenbanden bijna een jaar onderweg geweest.

Bij het ontwerp voor het busknooppunt UMCG Noord is nadrukkelijk rekening gehouden met de ligging van de (al voor de Regiotram) verlegde kabels en leidingen. Desondanks zijn we tijdens de realisatie toch nog kabels en leidingen tegen gekomen die er ‘op papier’ niet (meer) zouden liggen. Andersom kwam ook voor. Een kabel die ergens zou moeten liggen, maar die we buiten niet hebben kunnen vinden. Het gaat hierbij om de noodstroom(communicatie)kabel die er voor zorgt dat het UMCG bij een calamiteit in één van de transformatorhuizen toch elektriciteit krijgt. Dit kwam naar voren juist op het moment dat in het UMCG veel coronapatiënten lagen. Uiteindelijk heeft Enexis een nieuwe noodstroomkabel voor eigen rekening gelegd, omdat we niet het risico konden nemen, dat de kabel bij werkzaamheden zou worden geraakt. Zoals ook meermalen in de media naar voren is gekomen kampt Enexis met een personeelstekort waardoor kabels en leidingen niet tijdig verlegd konden worden, wat tot verdere vertraging leidde. Bovendien hebben we kosten gemaakt voor het verleggen van kabels en leidingen die niet waren voorzien.

Ander punt is dat de realisatie van het busknooppunt UMCG Noord niet tegelijkertijd kon worden uitgevoerd met onder meer de realisatie van de Kattenbrug en bepaalde faseringen van Aanpak Ring Zuid (o.a. operatie Julianaplein). Bij uitvoering tegelijkertijd zou er geen robuuste busdienstregeling meer mogelijk zijn. Bijna alle HOV lijnen rijden immers via het knooppunt en bovendien was de omleidingsroute voor de Kattenbrug via UMCG Noord. Ook hierdoor heeft het project later geduurd dan was gepland.

Verder hebben we additionele maatregelen moeten nemen om vandalisme door met name skaters te voorkomen. Zitgelegenheden worden misbruikt als ‘speelgelegenheid’, wat leidt tot schade. Zelfs achter de bouwhekken waren deze voorzieningen niet veilig. Om deze reden zijn er anti-skate voorzieningen aangebracht.

Door de langere realisatie van het busknooppunt door de eerder genoemde onvoorziene omstandigheden hebben we ook meer plankosten gemaakt. Daarnaast heeft het veel omvattende HOV-maatregelenpakket een lange doorlooptijd, terwijl het krediet tot op heden nooit is geïndexeerd tot het huidige prijspeil. Tijdens de uitvoering van het busknooppunt zijn er nog versoberingen doorgevoerd. Desalniettemin is er toch sprake van meerkosten van € 790.000,-. Dit komt overeen met € 32.000,- aan kapitaalslasten.

Het HOV-maatregelenpakket is een gezamenlijk project met de provincie Groningen. De kostenverdeling tussen gemeente en provincie is 50-50%. Hiervoor is een overeenkomst opgesteld. In deze overeenkomst zijn echter geen afspraken gemaakt over het omgaan met aanvullende uitgaven. We zijn hierover in overleg met de provincie. In principe zouden aanvullende uitgaven ten koste moeten gaan van een ander project uit het HOV-maatregelenpakket, alleen zijn we nu in de situatie gekomen dat de aanvullende uitgaven bij het (bijna) laatste project zijn ontstaan. Deze aanvullende uitgaven kunnen niet gedekt worden uit het nog uit te voeren project ‘aansluiting bustunnel op Stationsweg’. Dit project vergt slechts een investering van € 100.000,-. Ondanks de gesprekken met de provincie stellen wij uw raad nu wel voor om een aanvullende krediet ter beschikking te stellen voor alle aanvullende uitgaven, in lijn met uw budgetrecht. Bij de nacalculatie van het HOV-maatregelenpakket in 2023 betrekken we dan een eventuele bijdrage van de provincie.

Begrotingswijziging Investerings 2022						
Aanvullend krediet HOV-maatregelenpakket Netwerkanalyse						
Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling					
Naam voorstel	Aanvullend krediet HOV-maatregelenpakket Netwerkanalyse					
Besluitvorming (orgaan + datum)	raad					
Incidenteel / Structureel	I					
Looptijd	2022-2023					
Soort wijziging	Investering					
Financiële begrotingswijziging					Bedragen x 1.000 euro	
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren
01.2 Mobiliteit	01 Economie en Ruimte	SO Ontwikkeling en Uitv	I	790		790
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				790	0	790
Overige consequenties						

Er zijn geen overige consequenties voorzien.

Vervolg

Er volgt nog een nacalculatie van het HOV-maatregelenpakket in 2023.

Lange Termijn Agenda

Dit onderwerp is niet opgenomen op de LTA van uw raad.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.